

Vasario 28 d. 17 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje – Rasos Stundžienės knygos apie panevėžietį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą Julijų Beinortą pristatymas.

Dalyvauja signatarė Birutė Valionytė, J. Beinorto bendražygiai Gintaras Šileikis, Albina Saladūnaitė, Petras Luomanas, Valentinas Stundys, Rytis Mykolas Račkauskas, žmona Vida Beinortienė ir knygos autorė.

Prieš artėjančią renginį bibliotekoje – trumpas pokalbis su **RASA STUNDŽIENE**.

Tai pirmoji jūsų rašyta knyga. Ar buvo sunku jos imtis ir kas padėjo apsispręsti?

Yra posakis, priskiriamas garsiajai prancūzei Coco Chanel: „Jei nori turėti, ko niekada neturėjai, turi daryti, ko niekada nedarei“. Nors beveik 20 metų dirbau žurnalistinį darbą, o dabar – komunikacijos srityje, niekada nemaniau, kad galėčiau parašyti daugiau negu straipsnį. Man didelė garbė, kad Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentė Birutė Valionytė patikėjo manimi ir pasiūlė parašyti panevėžiečio signataro Juliaus Beinorto biografiją. Ėmusis to, ko niekada nedariau, gavau puikią progą susitikti su įdomiais žmonėmis, padirbėti archyvuose, prisiliesti prie istorijos. Dabar apie 1990 metų kovo 11-ąją žinau gerokai daugiau, nei pradėdama rašyti.

Spėju, kad tai buvo rašymas-pažintis. Kokį pažinote Julijų Beinortą rašydama šią knygą? Ar pasikeitė išankstinė nuomonė, jei tokia buvo?

Kaip ir daugelio mano kartos panevėžiečių, iki šiol žinios apie J. Beinortą buvo gana kuklios. Žinojau, kad jis, kartu su kitais 1990 m. vasarį išrinktais LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatais, kovo 11-ąją ištarė lemtingąjį „Taip“ Lietuvos Nepriklausomybei, paskui girdėdavau jo, kaip ilgamečio Seimo nario, pasisakymus, dar vėliau mačiau dirbantį Panevėžio miesto savivaldybės taryboje. Tačiau rinkdama informaciją ir rašydama rankraštį, signatarą J. Beinortą pamačiau kitoje šviesoje – kaip rūpestingą vyrą ir tėvą, Lietuvos istorijos mylėtoją, entuziastingą žygėivį ir senųjų lietuviškų tradicijų puoselėtoją.

Kokios J. Beinorto savybės, poelgiai, vertybės jums imponuoja labiausiai, galbūt netgi nustebino?

J. Beinortas sovietmečiu atsisakė patogesnio ir sotesnio gyvenimo vardan savo įsitikinimų – net spaudžiamas valdžios atstovų nestojo į Komunistų partiją, nors ir puikiai žinojo, kad būdamas nepartinis negalės užimti vadovaujančių pareigų, kilti karjeros laiptais. Jo

įsitikinimu, vienintelė priimtina buvo Krikščionių demokratų partija. Į pastarąją, jai Lietuvoje atsikūrus, J. Beinortas ir įstojo. Tvirtas stuburas, savo nuomonės gynimas, nors būtų naudingiau nusileisti sistemai – šios savybės man padarė didelį išpūdį. Be abejo, ir gražūs santykiai su žmona Vida, dukromis Eiginta ir Aušra.

Kas labiausiai padėjo rašant knygą?

Rašant knygą labiausiai padėjo Juliaus žmonos Vidos Beinortienės atliktas darbas – ji buvo surinkusi daugybę informacijos apie vyrą, išsaugojusi jo archyvus. Posakis, kad už kiekvieno sėkmingo vyro yra stipri moteris, šios poros atveju pasitvirtino 100 procentų. Perėmusi visą buitį, dukterų auginimą, ponė Vida suteikė sutuoktiniui galimybę gilintis į valstybės valdymą, įstatymų bazės kūrimą, pas šeimą Panevėžyje grįžtant tik savaitgaliais. Ir taip 11 metų.

Ir pabaigoje – gal pasidalintumėte trumpa istorija/įvykiu/nutikimu/faktu iš knygos?

Džiaugiuosi, kad rengiant knygą ir ieškant informacijos įvairiuose šaltiniuose, Panevėžio kraštotyros muziejaus saugyklose, tarp daugybės segtuvų, kuriuose buvo surinkti Sąjūdžio Panevėžio skyriaus veiklos dokumentai, pavyko rasti diagramą, kuri buvo nubraižyta Panevėžio sąjūdiečiams rengiantis 1990-ųjų rinkimams į LTSR Aukščiausiąją Tarybą. Penkiose rinkiminėse Panevėžio apygardose Sąjūdžio palaikomi kandidatai stojo į įnirtingą kovą prieš Komunistų partijos kandidatus. Todėl prieš rinkimus vyko svarbūs paruošiamieji darbai, strateguota, kurioje apygardoje kokį Sąjūdžio kandidatą reikia iškelti, iki pat paskutinių dienų buvo bandoma suklaidinti oponentus. Visos tos rokiruotės atsispindi ranka pieštoje diagramoje, kuri buvo įtraukta ir į knygos iliustracijas.

Kalbėjosi komunikacijos koordinatore Asta Sarapienė

